

LA  
FORMIGA  
CUBANA

PROPOSTES  
DIDÀCTIQUES



Núria Ferrer Sendra

©1999 David Nel-lo  
©1999 Il·lustracions de Albert Pallarés  
190x130 mm., 72 pàgines  
Enquadernació en rústica

© 1999 Edicions del Bullent  
De la Taronja, 16 - 46210 Picanya ☎ 961 590 883  
info@bullent.net  
Maquetació de la proposta: Núria Beneyto



### 1. Fitxem el llibre.

Autor/a: .....		
Títol: .....		
Il·lustrador/a: .....		
Editorial: .....	Lloc: .....	Any: .....
Col·lecció: .....	Número: .....	
Nombre de pàgines: .....		
Opinió personal: .....		
Personatges més importants: .....		
.....		
Qualifica el llibre de 0 a 10: .....		
Breu resum del llibre: .....		
.....		
.....		
.....		

### COMPRESIÓ LECTORA

#### 2. Ai! Quina història més bonica... L'heu compres bé?

Aleshores... contesteu aquestes preguntes, potser us ajuden a comprendre millor determinats aspectes de la història.

- a) Qui és Sebastià? i Guillem?
- b) Què és el que més li agradava fer a Sebastià?
- c) Què tenia d'especial el dia 8 de Juliol?
- d) Com li deien a l'oncle de Sebastià?
- e) Què li va dur de regal l'oncle?
- f) Segons l'oncle, de quin lloc era el regal?
- g) Què tenia d'especial eixe regal?
- h) Què va passar, al llarg del temps, amb el regal?
- i) Què o qui va substituir a l'antic regal?
- j) On va ser soterrat el regal?

#### 3. La lectura d'aquest conte ens ha portat a entendre valors molt importants que sempre hem de tenir en compte.

Escriu el missatge que creus que ens vol transmetre l'autor.

<i>Missatge:</i> _ _ _ _ _
_____
_____



4. Durant la lectura pogut aprendre moltes paraules noves, com per exemple;

llumins	ganyotes	salpava	neguitós	atrotinat
---------	----------	---------	----------	-----------

Sabries posar-les en les frases següents?

- a) Clara no parava de fer-li \_\_\_\_\_ a la seua germana.
- b) L'oncle estava \_\_\_\_\_ esperant la sorpresa.
- c) El vaixell \_\_\_\_\_ a les sis de al matinalada.
- d) Germà és un \_\_\_\_\_ , sempre està caiguent.
- e) Acosta'm els \_\_\_\_\_ , vaig a encendre el foc.

### *CONEXEM CUBA!*

5. La nostra protagonista es de Cuba... Que bonica que és Cuba!

Parlant de Cuba... Anem a imaginar-nos que som cubans i volem explicar-li a un company/a de classe com es el nostre País, una bona manera de fer-ho serà escrivint una carta, t'atreveixes?

*(Si no sabem res de Cuba, és recomanable anar a la biblioteca i consultar llibres i per suposat, podem utilitzar internet!)*

*Data:* \_\_\_\_\_

*Benvolgut / benvolguda* \_\_\_\_\_ .

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

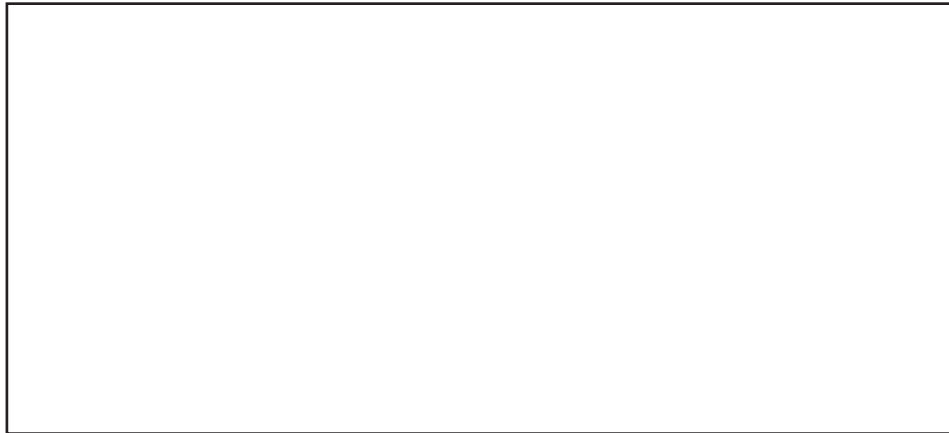
---

---

*Signat*



- Sabries dibuixar la bandera de Cuba?



- Observa el mapa de la República de Cuba i escriu el nom de totes les ciutats que trobes.

Les ciutats de Cuba són;

.....

.....





*DIBUIXA!*

6. Dibuixa la teva formiga cubana.

*REDACTA*

7. Sebastià tenia muntanyes i muntanyes de joguines. Tu també en tens tantes? Pots explicar quina es la joguina que més t'agrada? Perquè? Quines coses pots fer amb ella? Es cara o barata?...

Fes aquest exercici a mode de redacció.

.....

.....

.....

.....

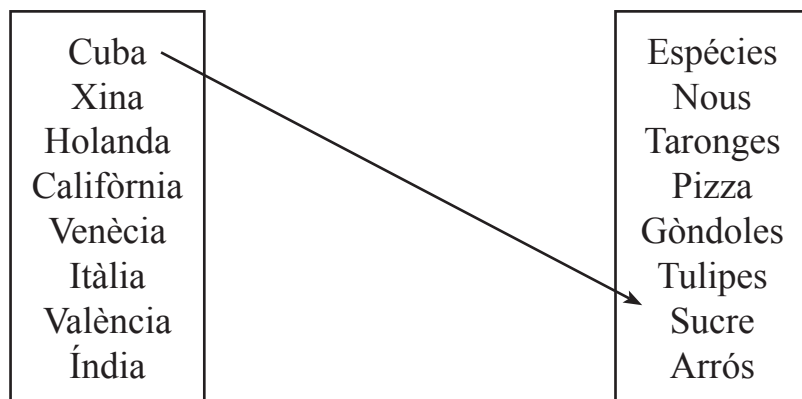
.....

.....

.....

*RELACIONA*

8. Relaciona les següents columnes.





**INVENTA!**

9. L'oncle Xavier sabia fer moltes coses. Al llarg de la seva vida va intentar ser barber, empresari i fins i tot inventor. Com recordareu l'oncle Xavier va inventar els *ventiladors Diabelli*.

Sabries inventar alguna cosa que ens poguera ser de profit per a la classe?

Pensa! Per cert, per a que ens creguem millor el teu invent hauràs de fer una maqueta i un dia qualsevol es farà una exposició conjunta a classe on podran assistir la família i altres cursos.





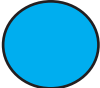


10. Busca els sinònims dels següents adjectius que hem tret del text.


- Baixet .....
- Confús .....
- Vell .....
- Espessa .....
- Atrotinat .....
- Encongides .....

**FEM RODOLINS**

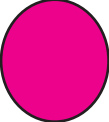
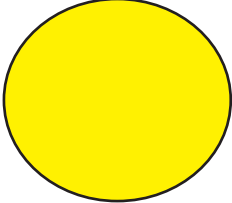
11. Si ben guapeta la història vols deixar, amb rodolins l'hauràs de completar.

Sebastià i Guillem eren molt bons amics,  
de tantes joguines que tenien pareixen nens \_\_\_\_\_.




L'oncle Xavier va dur un regal molt bonic,  
que tenia l'estatura d'un \_\_\_\_\_.

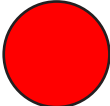





La formiga cubana no parlava gens,  
estaria pensant en sortir \_\_\_\_\_?

Després va arribar una tortuga  
menjant-se un tros de \_\_\_\_\_.



Però feliços es varen quedar...  
per què amb la tortuga varen \_\_\_\_\_.



12. Uneix les breus descripcions amb la imatge corresponent.



Sóc petit i rellisques sense parar, només tinc cap i una cua per a nadar

Sóc saltari apassigüat, cante millor que ningú i quan tinc fam la llengua he d'estirar

Els helicòpter no són res al meu costat

Pareix un cranc, amb les pinces al davant

Sóc llarg com un dia sense pa, i dels peixos sóc el millor menjar

• Escribeu el nom dels 5 animals.

1. \_\_\_\_\_
2. \_\_\_\_\_
3. \_\_\_\_\_
4. \_\_\_\_\_
5. \_\_\_\_\_

### L'HONONÍMIA

13. Son homonímies dues o més paraules amb significat diferent però es pronuncien de la mateixa manera.

Relaciona les paraules següents amb el seu significat.

Sec
cec
Tos (o oberta)
Tos (o tancada)
bota
bóta

Nuca
Calçat que resguarda el peu i una part de la cama.
Privat del sentit de la vista.
Recipient destinat a contenir líquids
Que ha perdut la humitat.
Expulsió sobtada de l'aire dels pulmons.



*CANTEM!*

14. L'oncle Xavier cantava aquesta cançó quan viatjava. Aprèn-la i canta amb els teus companys.



## La cançó del viatger

Vi - at - ger que vi - at - ges que vi - at - ges, sen - se pa - rar si vols  
fer bon vi - at - ge amb no - sal - tres has de can - tar. Si la  
ru - ta s'a llar - ga la can - çó s'ha d'a - llar - gar i si  
cal, de se - gui - da, la po - drem tor nara co - men - çar

Pop. indis iroquesos





## ARA VA DE CUINA

15. Sebastià tenia un pastís d'aniversari grandíssim!

T'agradaria saber fer un pastís d'aniversari?

Ací tens tots els ingredients necessaris.

### Pastís de xocolata d'aniversari

Dificultat: baixa

Preu: baix

Temps d'elaboració: 1 hora

#### Ingredients per a 4 persones:

- 6 rovells d'ou
- 6 clares
- 150 g de sucre
- 200 g de xocolata negra de cobertura
- 50 g de mantega
- farina



#### Per guarnir:

- nata muntada
- cacau en pols

#### Preparació:

Per començar, barregeu els rovells d'ou amb el sucre en un bol.

Mentrestant, foneu la cobertura de xocolata al bany maria. Quan la xocolata s'hagi desfet, afegiu-hi la mantega i remeneu-ho.

Tot seguit, munteu les clares que haureu tingut a la nevera perquè es muntin bé.

A continuació, barregeu la xocolata, els rovells i el sucre i les clares muntades. Remeneu-ho i poseu-ho en un recipient per al forn. Deixeu-ho coure al forn a 180 graus durant 30 minuts.

Després, deixeu refredar el pastís, desemmotlleu-lo i poseu-lo en una font.

I ja per acabar, decoreu-lo amb nata muntada i cacau en pols.



## EXPRESSIONIÓ PLÀSTICA

16. Sabeu que no li han regalat a Sebastià? Una targeta d'aniversari!

Segueix les instruccions i fem una targeta ben divertida, i no estaria mal... si la regales a algú.

- Comprar cartolina dels colors que vulgueu. (si en l'escola no hi ha material, comprarem sempre col·lectivament)

- Tallar-la amb el tamany i forma desitjada.

- Decorar-la lliurement. Es convenient utilitzar materials reciclables, com per exemple:

- Paper de regal, ja usat en altres ocasions.

- Fulles seques

- Plàstics de llepolies

- Tela

- Fils de colors... etc.



## AMB DIÈRESI

17. Escribeu les paraules davant de la seua definició.

posseïdor traïció peüc reüll raïm

- \_\_\_\_\_ : mirada de través, de cua d'ull.

- \_\_\_\_\_ : calcetí curt, fet de punt o de llana, que s'empra per a dormir a l'hivern.

- \_\_\_\_\_ : persona que té alguna cosa com a pròpia.

- \_\_\_\_\_ : fruita comestible de la vinya.

- \_\_\_\_\_ : violació de la fidelitat que és deu a algú o a alguna cosa.



**BUSCA**

18. Distingeix les tres històries que t'escric a continuació però ves amb compte que estan rebolcades! Pots subratllar-les amb colors diferents.

*Sebastià i Guillem estaven destrossant les joguines quan de sobte va entrar a l'habitació la mare de Sebastià i digué: L'oncle Xavier era una persona molt activa per això... La formiga cubana era una simple formiga del parc.*

*Per favor, no teniu vergonya? Ja sou ben majors per a fer aquestes bestieses! viatjava tant. Coneixia mig món i part de l'altre i allà... el que passa es que l'oncle Xavier volia llevar-li l'hàbit de destrossar joguines i no apreciar res. Però ells varen seguir com si res haguera passat. Finalment va passar el que ja sabem, l'oncle Xavier ho va solucionar tot. on anava feia amistats, dona gust encaixar a tots els llocs on vas!. De vegades els majors ens ajuden més del que ens pensem per això hi ha que respectar-los.*

1) .....

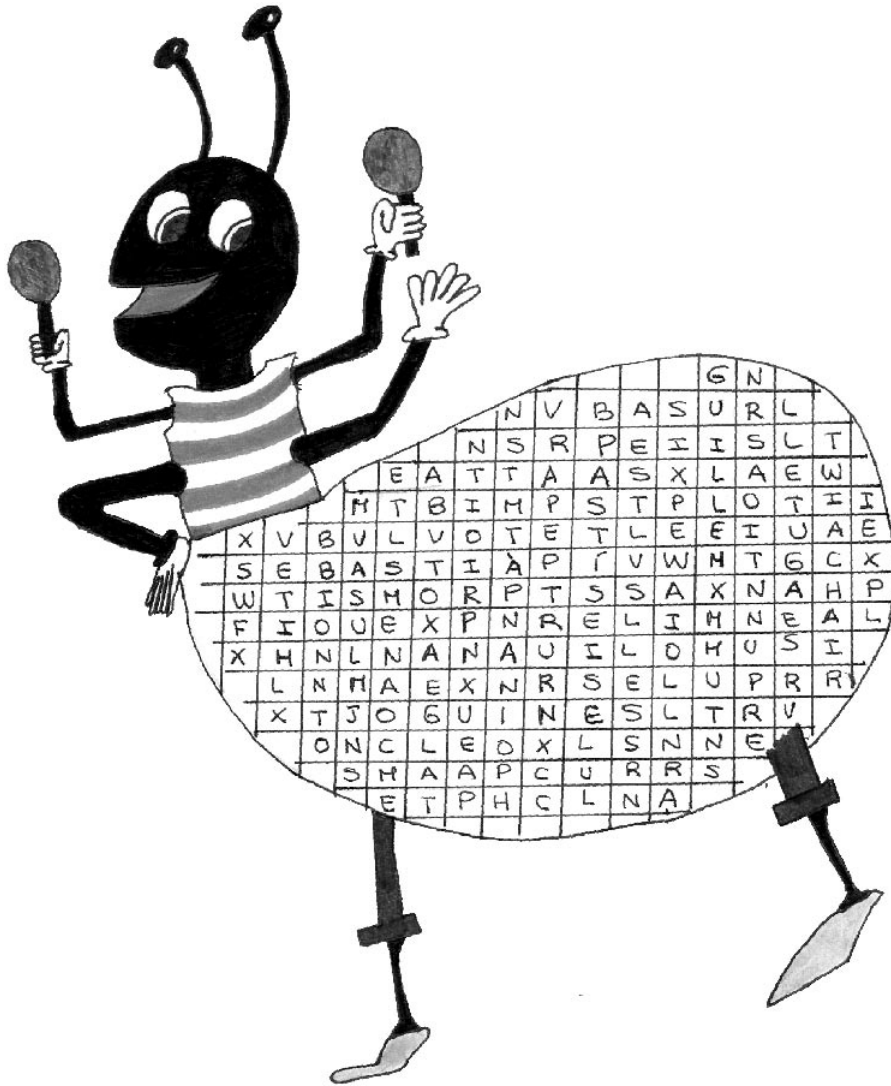
2) .....

3) .....



## SOPA DE LLETRES

19. Troba paraules relacionades amb la història de la formiga cubana, hi ha des de personatges fins a... descobreix-ho tu mateix. Ah! No oblidis escriure-les correctament a les frases corresponents.



- \_\_\_\_\_ i \_\_\_\_\_ eren els millors amics del barri, tenien moltes coses en comú, una d'elles era destrossar joguines.
- Els \_\_\_\_\_ de Sebastià estaven desesperats, ja no sabien que regalar-li.
- El \_\_\_\_\_ d'aniversari el varen comprar a la pastisseria més prestigiosa del barri.
- Sebastià li donava \_\_\_\_\_ a la tortuga.
- Finalment, ja no li feren falta mes \_\_\_\_\_ a ningú.



*QUE GUAY!*

20. Indica el que signifiquen aquestes expressions (pròpies de l'argot juvenil) i escriu-ne una oració amb cadascuna.

1. Al·lucinar per un tub	a) Desconcertar-se
2. Pegar la vara	b) Enganyar-se
3. Ratllar-se la bola	c) Molestar
4. Fer la punyeta	d) Somiar
5. Creuar-se els cables	e) Insistir

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

21. Fes una descripció de l'oncle Xavier.

.....  
.....  
.....



.....  
.....  
.....  
.....  
.....

22. Busca un final diferent per a la història. Pots fer-ho en companyia dels amics.

23. Escriu l'opinió personal que et mereix aquesta història.



## SOLUCIONS

### 1. Fitxem el llibre.

Autor/a: <i>David Nel·lo</i>		
Títol: <i>La formiga cubana</i>		
Il·lustrador/a: <i>Albert Pallarés</i>		
Editorial: <i>Bullent</i>	Lloc: <i>Picanya</i>	Any: <i>1999</i>
Col·lecció: <i>El gat en la lluna</i>	Número: <i>18</i>	
Nombre de pàgines: <i>72 pàgines</i>		
Opinió personal:.....		
Personatges més importants: <i>L'oncle Xavier, Sebastià i Guillem</i>		
Qualifica el llibre de 0 a 10:.....		
Breu resum del llibre: .....		
.....		
.....		
.....		

## COMPRESIÓ LECTORA

### 2. Ai! Quina història més bonica... L'heu compres bé?

Aleshores... contesteu aquestes preguntes, potser us ajuden a comprendre millor determinats aspectes de la història.

- Qui és Sebastià? *El nen que compleix anys. i Guillem? el seu millor amic.*
- Què és el que més li agradava fer a Sebastià? *Destrossar joguines*
- Què tenia d'especial el dia 8 de Juliol? *Era l'aniversari de Sebastià.*
- Com li deien a l'oncle de Sebastià? *Xavier*
- Què li va dur de regal l'oncle? *Una formiga*
- Segons l'oncle, de quin lloc era el regal? *De Cuba*
- Què tenia d'especial el regal? *Segons l'oncle, la formiga parlava.*
- Què va passar, al llarg del temps, amb el regal? *Que la formiga es va morir.*
- Què o qui va substituir a l'antic regal? *Una tortuga*
- On va ser soterrat el regal? *Al Parc de la Font*

### 3. La lectura d'aquest conte ens ha portat a entendre valors molt importants que sempre hem de tenir en compte.

Escriu el missatge que creus que ens vol transmetre l'autor.

*Missatge: Aprendre a valorar el que tenim, poc o molt és important i més ho és el saber valorar-ho. Les coses s'han de conservar i voler, siga el que siga.*



4. Durant la lectura pogut aprendre moltes paraules noves, com per exemple;

llumins	ganyotes	salpava	neguitós	atrotinat
---------	----------	---------	----------	-----------

Sabries posar-les en les frases següents?

- a) Clara no parava de fer-li ganyotes a la seva germana.
- b) L'oncle estava neguitós esperant la sorpresa.
- c) El vaixell salpava a les sis de al matinada.
- d) Joan és un atrotinat, sempre està al terra.
- e) Acosta'm els llumins, vaig a encendre el foc.

### CONEIXEM CUBA!

5. La nostra protagonista, suposadament, és de Cuba. Imaginem que nosaltres també som cubans i tenim un amic o amiga en qualsevol lloc del País Valencià, al que haurem d'escriure una carta per a que sàpiga un poc el nostre país, com ho faries?

*(Si no sabem res de Cuba, és recomanable anar a la biblioteca i consultar llibres i per suposat, podem utilitzar internet!)*

Data: \_\_\_\_\_

Benvolgut / benvolguda \_\_\_\_\_ .

*Com van les coses?*

*Durant tot aquest temps he estat desitjant escriure't però, fins que no han passat el exàmens no he pogut fer-ho, he estat molt atrafegada. Però tot això ja es aigua passada i crec que les coses no han anat tan mal.*

*M'agradaria molt que vingueres al meu país quan tingues vacances, seria molt divertit, però com se que no et pots pagar el bitllet per a la visita et faré una breu descripció del lloc on visc.*

*El nom oficial del meu país és "República de Cuba" i te una superfície de 110.860 km<sup>2</sup>, i som moltíssima gent!, aproximadament 11.224.321 habitants, quina passada no?*

*L'idioma oficial del país és el castellà, encara que jo, com he estat vivint a València tant de temps segueix parlant en el valencià com es normal.*

*Ací les ciutats tenen noms molt estranys o tal vegada soc jo que encara no estic acostumbrada, les principals son; Santiago de Cuba, Camagüey, Holguín, Guantánamo, Santa Clara, Cienfuegos, Matanzas, Mariel i Nuevitas*

*La canya de sucre és molt típica d'ací amés, està molt bona!, el cafè, el rom i el purs també ho són però a mi això no hem va gens ni mica.*

*També es diu que ací hi ha el més bonic corall del món, això ho comprovaré quan mon pare i jo comencem a capbussar-nos per la platja.*

*Ja no sé que dir... a la pròxima carta t'escriuré més coses, val? Una besada de la teva amiga que no t'oblida!*

Núria FS

PD. Ja sé ballar samba!!



- Sabries dibuixar la bandera de Cuba?



- Observa el mapa de la República de Cuba i escriu el nom de totes les ciutats que trobes.



Les ciutats de Cuba son;

*Santiago de Cuba, Camagüey, Holguín, Guantánamo, Santa Clara, Cienfuegos, Matanzas, Mariel, Nuevitas, Pinar del Río, Las Tunas, Manzanillo i Bayamo.*

*DIBUIXA!*

6. Dibuixa la teva formiga cubana.

*Lliure*





### REDACTA

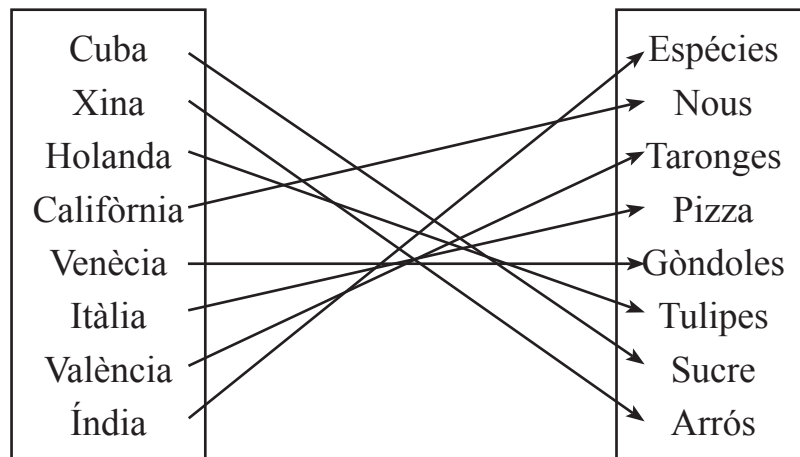
7. Sebastià tenia muntanyes i muntanyes de juguines. Tu també en tens tantes?, pots explicar quina es la juguina que més t'agrada?, perquè?, quines coses pots fer amb ella?, es cara o barata?....

Fes aquest exercici a mode de redacció.

*Lliure*

### RELACIONA

8. Relaciona les següents columnes.



### INVENTA!

9. L'oncle Xavier sabia fer moltes coses. Al llarg de la seva vida va intentar ser barber, empresari i fins i tot inventor. Com recordareu l'oncle Xavier va inventar els *ventiladors Diabelli*.

Sabries inventar alguna cosa que ens pugui ser de profit per a la classe?

Pensa! Per cert, per a que ens creguem millor el teu invent hauràs de fer una maqueta i un dia qualsevol es farà una exposició conjunta a classe on podran assistir la família i altres cursos.

*Lliure*

10. Busca els sinònims dels següents adjectius que hem tret del text.

- Baixet — *menut*
- Confús — *trasbalsat*
- Vell — *major*
- Espessa — *collada*
- Atrotinat — *nerviós*
- Encongides — *arrupides*



## FEM RODOLINS

11. Si ben guapeta la història vols deixar, amb rodolins l'hauràs de completar.

Sebastià i Guillem eren molt bons amics,  
de tantes joguines que tenien pareixen nens *RICS*.

L'oncle Xavier va dur un regal molt bonic,  
que tenia l'estatura d'un *MELIC / CLIP / MICROXIP*.

La formiga cubana no parlava gens,  
estaria pensant en sortir *CORRENS?*

I finalment va arribar una tortuga  
menjant-se un tros de *LLETUGA*.

Però feliços es varen quedar...  
per què amb la tortuga varen *JUGAR*.

12. Uneix les breus descripcions amb la imatge corresponent.



Sóc petit i rellisque  
sense parar, només  
tinc cap i una cua  
per a nadar

Sóc saltari i apassiguat, cante millor que  
ningú i quan tinc fam la llengua he d'estirar

Els helicòpters no  
son res al meu costat

Pareix un cranc, amb  
les pinces al davant

Sóc llarg com un  
dia sense pa, i dels  
peixos sóc el millor  
menjar

• Escribeu el nom dels 5 animals.

1. *escorpí*
2. *gripau*
3. *espiadimonis*
4. *cullerot*
5. *llombrígol*



## L'HOMONÍMIA

13. Son homonímies dues o més paraules amb significat diferent però es pronuncien de la mateixa manera.

Relaciona les paraules següents amb el seu significat.

Sec	Nuca
cec	Calçat que resguarda el peu i una part de la cama.
Tos (o oberta)	Privat del sentit de la vista.
Tos (o tancada)	Recipient destinat a contenir líquids.
bota	Que ha perdut la humitat.
bóta	Expulsió sobtada de l'aire dels pulmons.

## CANTEM!

14. L'oncle Xavier cantava aquesta cançó quan viatjava. Aprèn-la i canta amb els teus companys.

## La cançó del viatger

Vi - at - ger que vi - at - ges que vi - at - ges, sen - se pa - rar si vols  
fer bon vi - at - ge amb no - sal - tres has de can - tar. Si la  
ru - ta s'a llar - ga la can - çó s'ha d'a - llar - gar i si  
cal, de se - gui - da, la po - drem tor nara co - men - çar

*Pop. indis iroquesos*



### *EXPRESSIÓ PLÀSTICA*

16. Sabeu que no li han regalat a Sebastià?, una targeta d'aniversari!

Segueix les instruccions i fem una targeta ben divertida, i no estaria mal... si la regales a algú.

- Comprar cartolina dels colors que vulgueu. (si en l'escola no hi ha material, comprarem sempre col·lectivament)

- Tallar-la amb el tamany i forma desitjada.

- Decorar-la lliurement. Es convenient utilitzar materials reciclables, com per exemple:

- Paper de regal, ja usat en altres ocasions.

- Fulles seques

- Plàstics de llepolies

- Tela

- Fils de colors... etc.

### *AMB DIÈRESI*

17. Escribeu les paraules davant de la seua definició.

- *REÜLL* : mirada de través, de cua d'ull.

- *PEÜC* : mitjó curt, fet de punt o de llana, que s'empra per a dormir a l'hivern.

- *POSSEÏDOR* : persona que té alguna cosa com a pròpia.

- *RAÏM* : fruita comestible de la vinya.

- *TRAÏCIÓ* : violació de la fidelitat que és deu a algú o a alguna cosa.

### *BUSCA*

18. Distingeix les tres històries que t'escric a continuació però ves amb compte que estan rebolcades! Pots subratllar-les amb colors diferents.

1) Sebastià i Guillem estaven destrossant les joguines quan de sobte va entrar a l'habitació la mare de Sebastià i digué: Per favor, no teniu vergonya? Ja sou ben majors per a fer aquestes bestieses! Però ells varen seguir com si res haguera passat. Finalment va passar el que ja sabem, l'oncle Xavier ho va solucionar tot

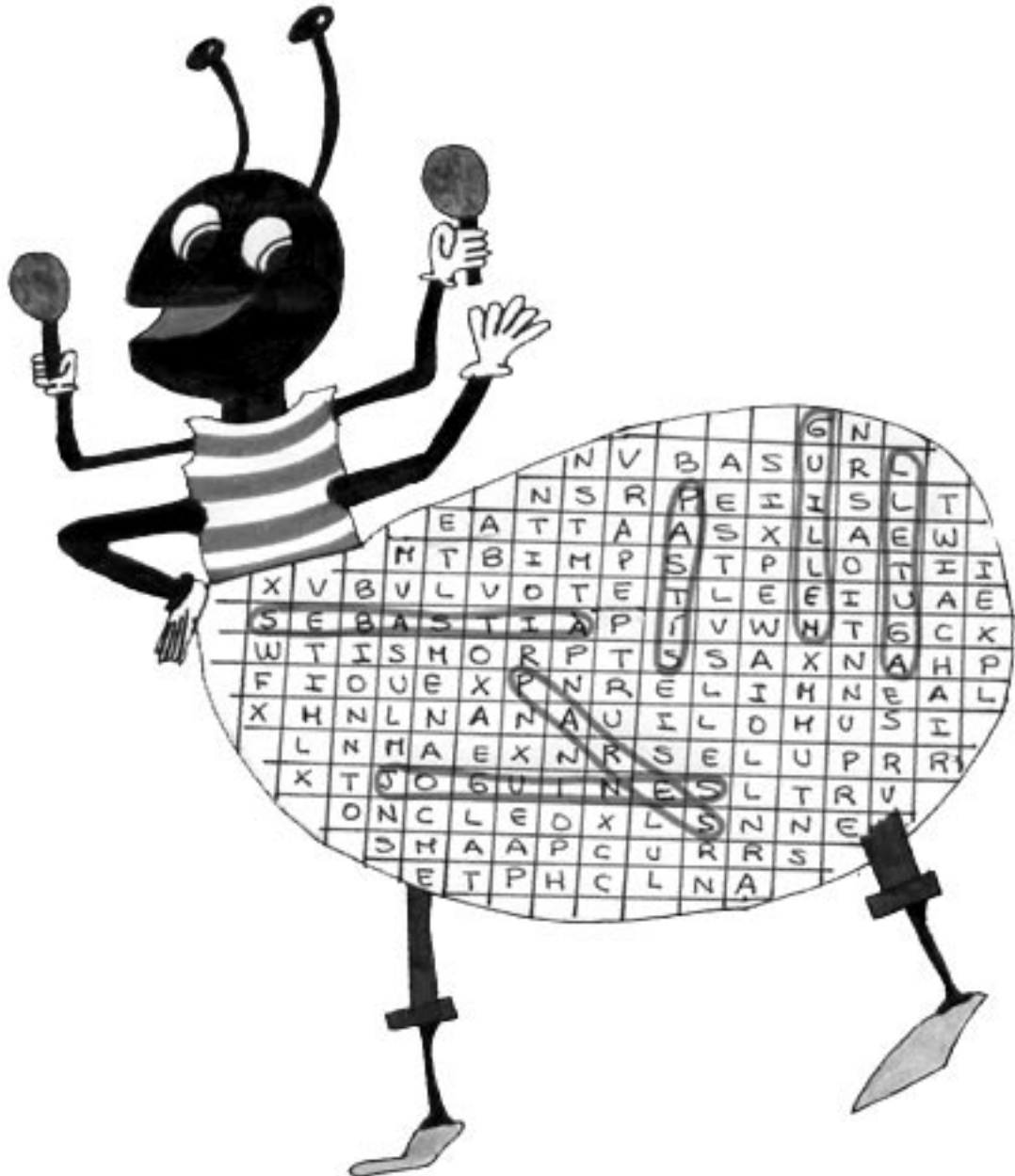
2) L'oncle Xavier era una persona molt activa per això viatjava tant. Coneixia mig món i part de l'altre i allà on anava feia amistats, dona gust encaixar a tots els llocs on vas!

3) La formiga cubana era una simple formiga del Parc de la Font. El que passa és que l'oncle Xavier volia llevar-li l'hàbit a Sebastià de destrossar joguines i no apreciar res, aquesta formiga va ser l'esperança de l'oncle. De vegades els majors ens ajuden més del que ens pensem per això hi ha que respectar-los.



### SOPA DE LLETRES

19. Troba paraules relacionades amb la història de la formiga cubana, hi ha des de personatges fins a.... descobreix-ho tu mateix. Ah! No oblidis escriure-les correctament a les frases corresponents.



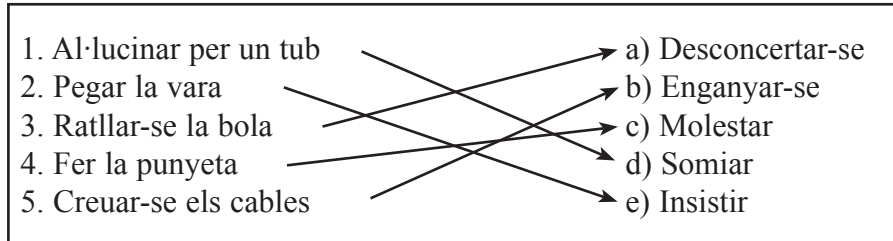
- *Sebastià* i *Guillem* eren els millors amics del barri, tenien moltes coses en comú, una d'elles era destrossar joguines.
- Els *pares* de Sebastià estaven desesperats, ja no sabien que regalar-li.
- El *pastís* d'aniversari el varen comprar a la pastisseria més prestigiosa del barri.
- Sebastià li donava *lletuga* a la tortuga.
- Finalment, ja no li feren falta mes *joguines* comercials a ningú.



*QUE GUAY!*

20. Indica el que signifiquen aquestes expressions (pròpies de l'argot juvenil) i escriu-ne una oració amb cadascuna.

*Lliure*



21. Fes una descripció de l'oncle Xavier.

*Lliure*

22. Busca un final diferent per a la història. Pots fer-ho en companyia dels amics.

*Lliure*

23. Escriu l'opinió personal que et mereix aquesta història.

*Lliure*